

Spis treści

Od autora // 9

Rozdział 1. Prawoznawstwo jako nauka // 11

1.1. Nauka // 11

1.2. Nauka o prawie i jej dziedziny // 15

1.3. Wydawnictwa oraz periodyki i programy prawnicze // 19

Literatura // 24

Rozdział 2. Człowiek i jego środowisko przyrodnicze // 25

2.1. Makro- i mikrokosmos // 25

2.2. Nasza obecność we wszechświecie // 31

Literatura // 42

Rozdział 3. Środowisko społeczne człowieka // 45

3.1. Struktury społeczne // 45

3.2. Stratyfikacja społeczeństwa // 53

3.3. Naród // 60

3.4. Globalizacja // 69

3.5. Społeczność europejska // 76

Literatura // 80

Rozdział 4. Natura człowieka i jego odpowiedzialność prawna // 81

4.1. Pragnienia i pożądania // 81

4.2. „Więźniowie zmysłów” // 84

4.3. Meandry myślenia // 93

4.4. Odpowiedzialność prawna // 102

Literatura // 109

Rozdział 5. Władza i polityka // 111

5.1. Przemoc i władza // 111

5.2. Państwo w ujęciu prawników // 125

5.3. Względność suwerenności państwa // 132

5.4. Pochodzenie i przemiany państwa // 139

5.5. Ciała pośredniczące // 143

Literatura // 158

Rozdział 6. Sprawowanie władzy publicznej // 161

6.1. Elitarność i legitymizacja elit // 161

6.2. Formalna struktura państwa; podział a jednolitość władzy // 169

6.3. Demokracja i jej rozwiązania // 182

6.4. Demokracja a totalitaryzm i terroryzm // 194

6.5. Systemy rządów w państwie // 203

Literatura // 211

Rozdział 7. Prawo jako zjawisko społeczne // 213

7.1. Wieloznaczność terminu „prawo” // 213

7.2. Prawo jako zespół norm postępowania // 217

7.3. Związki państwa i prawa // 222

7.4. Prawo wewnętrzne a prawo międzynarodowe // 227

7.5. Prawo a inne systemy normatywne // 230

Literatura // 237

Rozdział 8. Język prawa // 239

8.1. Rodzaje wypowiedzi // 239

8.2. Budowa normy prawnej // 244

8.3. Norma a przepis prawny // 250

8.4. Rodzaje przepisów prawnych // 253

8.5. Język prawny i prawniczy // 263

Literatura // 266

Rozdział 9. Zagadnienie stosunku prawnego // 267

9.1. Pojęcie i rodzaje stosunku prawnego // 267

9.2. Fakty prawne // 272

9.3. Podmioty stosunku prawnego // 277

9.4. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych // 287

9.5. Przedmioty stosunku prawnego // 292

Literatura // 295

Rozdział 10. Źródła prawa // 297

10.1. Tworzenie prawa // 297

10.2. Racjonalne prawodawstwo // 305

10.3. Publikacja i ogłoszenie aktu prawodawczego // 310

10.4. Zasięg obowiązywania aktów prawodawczych // 317

10.5. Źródła prawa w RP // 322

Literatura // 325

Rozdział 11. System prawa w RP // 327

11.1. System prawa – gałąź prawna – instytucja prawna // 327

11.2. Charakterystyka gałęzi prawa // 342

Literatura // 367

Rozdział 12. Realny wymiar prawa // 369

12.1. Pojęcie przestrzegania i stosowania prawa // 369

12.2. Ustalanie stanu faktycznego // 382

12.3. Ustalanie stanu prawnego // 393

Literatura // 404

Rozdział 13. Ochrona praw człowieka w RP // 407

13.1. Wprowadzenie // 407

13.2. Katalog praw człowieka w RP // 409

13.3. Praworządność i jej naruszenia // 416

13.4. Państwo prawa // 423

13.5. Skarga konstytucyjna // 429

Literatura // 434

Rozdział 14. Europejski system ochrony praw człowieka // 437

14.1. Prawo do życia // 437

14.2. Zakaz tortur, niehumanitarnego i poniżającego traktowania // 440

14.3. Wolność od niewolnictwa i pracy przymusowej // 443

14.4. Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego // 445

14.5. Prawo do rzetelnego postępowania // 452

14.6. Poszanowanie prywatności, mienia i udziału w życiu publicznym // 464

14.7. Skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka // 470

14.8. Prawa człowieka w Unii Europejskiej // 474

14.9. Różnice między Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (ETPC) i Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości (ETS) // 478

Literatura // 480

Rozdział 15. Praca zawodowa prawnika // 481

15.1. Perspektywy zawodowe absolwentów wydziałów prawa // 481

15.2. Publiczno-prywatny charakter zawodu prawnika // 502

Literatura // 518

Skorowidz // 519